با ایران توشه
یک قدم جلوتر
باش!

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

ایران توشه، مرجع دانلود فایل های کمک آموزشی دانش آموزان و کنکوری ها

همه چیز
برای موفقیت
تو!

- دانلود رایگان آزمون های آزمایشی قلمچی، خیلی سبز، گاج و ...
- دانلود رایگان گام به گام تمامی دروس
- دانلود رایگان نمونه سوالات امتحانی (نوبت اول و دوم) و امتحانات نهایی
- دانلود رایگان جزوه های کمک آموزشی و شب امتحانی

کافیست هر فایلی که نیاز دارید را در گوگل به این صورت جستجو کنید:

فایل مورد نیاز + ایران توشه

مثال:

دانلود گام به گام دوازدهم تجربی ایران توشه

irantooshe.ir

t.me/irantooshe

گام به گام آمادگی دفاعی نهم
فصل اول

عنوان فصل: مفاهیم و ضرورت آمادگی دفاعی

از صفحه‌ی ۹ تا صفحه‌ی ۳۸ کتاب

در این فایل پاسخ فعالیت‌ها، کارهای کلاسی، تمرین‌ها و پرسش‌های فصل مفاهیم و ضرورت آمادگی دفاعی آمده است.

مباحث فصل: درس ۱: تهدید چیست؟ دشمن کیست؟ ۰ درس ۲: موقعیت ایران و تهدیدهای آن

این فایل توسط سایت ایران‌توشه تهیه شده است.

irantooshe.ir

تهیه‌شده در ایران‌توشه، توشه‌ای برای موفقیت

irantooshe.ir

فهرست پرسش‌ها

۱ صفحه ۱۱ · آنچه می‌دانیم — مقایسهٔ سلامت و امنیت ۴

۲ صفحه ۱۱ · پرسش — سلامتی چیست؟ ۴

۳ صفحه ۱۱ · پرسش — بهداشت چیست؟ ۴

۴ صفحه ۱۱ · پرسش — پیشگیری یا درمان؟ ۵

۵ صفحه ۱۲ · فعالیت — رابطهٔ سلامت، بهداشت و بیماری ۵

۶ صفحه ۱۳ · فعالیت — پیامد اشتباه در شناخت تهدیدهای سلامت ۵

۷ صفحه ۱۵ · پرسش — شناخت مسئله پیش از راه‌حل ۶

۸ صفحه ۱۵ · فعالیت — تشبیه معادلهٔ امنیت به درخت ۶

۹ صفحه ۲۰ · بیندیشید — دفاع و امنیت در جنگ ترکیبی ۶

۱۰ صفحه ۲۲ · فعالیت — فاصلهٔ تهدید و تشخیص تهدید ۷

۱۱ صفحه ۲۴ · فعالیت — دشمن‌شناسی در بیان امام علی (ع) و تهدیدهای تمدنی ۷

۱۲ صفحه ۲۷ · فعالیت — نقشه‌خوانی مسیرهای ارتباطی ایران ۸

۱۳ صفحه ۲۸ · فعالیت — فرصت‌ها و تهدیدهای چابهار و دریای خزر ۹

۱۴ صفحه ۳۰ · فعالیت — استفاده از موقعیت ممتاز ایران ۹

۱۵ صفحه ۳۳ · فعالیت — تهدیدها و جنگ‌های تاریخی ایران ۱۰

۱۶ صفحه ۳۸ · فعالیت — پیشنهادهای مشاور امنیتی ۱۰

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

۱ صفحه ۱۱ آنچه می‌دانیم

پیامبر اکرم (ص) فرمود: «دو نعمت است که بسیاری از مردم قدر آن را نمی‌دانند: سلامت و امنیت.» برای شناخت بهتر هر مفهوم، می‌توان آن را با مفاهیم دیگر مقایسه کرد تا شباهت‌ها و تفاوت‌های آنها روشن شود. اکنون سلامت و امنیت را با یکدیگر مقایسه کنیم (ابعاد سلامت: جسمانی، روحی ـ روانی، اجتماعی).

شباهت‌ها: هر دو از نعمت‌های بزرگ‌اند و بیشتر وقتی قدرشان را می‌دانیم که از دست بروند؛ هر دو هم ویژگی فرد و هم ویژگی جامعه‌اند؛ هر دو چند بُعد دارند و با رابطهٔ میان دو عامل مقابل (بیماری و بهداشت؛ تهدید و دفاع) فهمیده می‌شوند.

مقایسهٔ ابعاد سلامت و امنیت

بُعد سلامت	نمونه	بُعد مشابه در امنیت
جسمانی	اشتهای کافی، کارکرد درست اندام‌ها	امنیت جان و مال و سرزمین
روحی (روانی ـ عاطفی)	امیدواری	آرامش و احساس امنیت خاطر
اجتماعی	ارتباط سالم فرد با دیگران	امنیت اجتماعی و اعتماد میان مردم

تفاوت: سلامت بیشتر دربارهٔ فرد به کار می‌رود، ولی امنیت بیشتر برای توصیف وضعیت جامعه و کشور.

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

۲ صفحه ۱۱ پرسش

سلامتی چیست؟ شما چه تعریف یا برداشتی از آن دارید؟

بیشتر ما تصور می‌کنیم اگر بیمار نباشیم سالم هستیم. ابوعلی سینا سلامت را حالتی می‌دانست که بدن وظایف خود را به‌درستی و به‌طور طبیعی انجام دهد. امروزه سلامت را فقط نداشتن بیماری یا نقص عضو نمی‌دانند، بلکه برخوردار بودن فرد از آسایش جسمی، روحی ـ روانی و اجتماعی می‌شمارند؛ پس سلامت سه بُعد دارد: جسمانی، روحی (روانی ـ عاطفی) و اجتماعی.

۳ صفحه ۱۱ پرسش

بهداشت چیست؟ شما چه تعریف یا برداشتی از آن دارید؟

بهداشت خود سلامتی نیست، بلکه راه تأمین، حفظ و ارتقای سلامتی است؛ یعنی مجموعه اقداماتی که برای سالم ماندن و افزایش سطح سلامت انجام می‌شود. بهداشت دو روش اصلی دارد: ۱ـ پیشگیری ۲ـ درمان.

۴ صفحه ۱۱ پرسش

به نظر شما، برای حفظ سلامت، کدام‌یک از این دو روش اهمیت بیشتری دارد؛ پیشگیری یا درمان؟ چرا؟ فکر کنید کدام روش کم‌هزینه‌تر، مطمئن‌تر و مؤثرتر است.

پیشگیری اهمیت بیشتری دارد؛ زیرا:

- **کم‌هزینه‌تر است:** هزینهٔ واکسن، رعایت بهداشت و تغذیهٔ سالم بسیار کمتر از هزینهٔ درمان بیماری است.
- **مطمئن‌تر است:** بعضی بیماری‌ها درمان کامل ندارند یا آسیب‌های جبران‌ناپذیر بر جا می‌گذارند، ولی با پیشگیری اصلاً رخ نمی‌دهند.
- **مؤثرتر است:** فرد و جامعه از رنج بیماری، ازدست‌رفتن توان کار و تلفات جانی در امان می‌مانند.

۵ صفحه ۱۲ فعالیت

اکنون با توجه به آنچه تاکنون درباره سلامت آموخته‌اید، توضیح دهید میان سلامت، بهداشت و بیماری چه ارتباطی وجود دارد. سپس بگویید آیا با معادلهٔ زیر موافق هستید؟ چرا؟
«سلامتی = بهداشت >< بیماری» (اگر بهداشت بر عوامل بیماری‌زا غلبه کند، زمینهٔ حفظ و تقویت سلامتی فراهم می‌شود؛ اما اگر بیماری بر بهداشت چیره شود، سلامتی ضعیف شده یا حتی از بین می‌رود.)

ارتباط: بهداشت راه تأمین و حفظ سلامت است و بیماری عاملی است که سلامت را تهدید می‌کند. سلامت نتیجهٔ رقابت میان بهداشت و بیماری است.

موافقم؛ زیرا هرگاه بهداشت (پیشگیری و درمان درست) نیرومندتر از عوامل بیماری‌زا باشد، سلامت حفظ و تقویت می‌شود و هرگاه بیماری قوی‌تر شود و بهداشت را مغلوب کند، سلامت ضعیف می‌شود یا از بین می‌رود.

۶ صفحه ۱۳ فعالیت

اگر یک جامعه در شناسایی تهدیدها و آسیب‌های سلامت و بهداشت دچار اشتباه شود؛ برای مثال، در واکسیناسیون اطفال کوتاهی کند، چه پیامدها و مشکلاتی برای آن جامعه به وجود می‌آید؟

- بازگشت و شیوع بیماری‌های واگیردار در میان کودکان و سپس کل جامعه؛
- افزایش مرگ‌ومیر و معلولیت‌های ناشی از بیماری؛
- افزایش هزینه‌های درمان و فشار بر نظام سلامت و اقتصاد کشور؛
- کاهش امید به زندگی و تضعیف نیروی انسانی و پیشرفت جامعه؛

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

- ازبین‌رفتن اعتماد مردم به نظام بهداشتی و در نتیجه ناامنی و کاهش احساس آرامش.

۷ صفحه ۱۵ پرسش

برای شناخت و حل هر مسئله، باید ابتدا خود مسئله را به‌درستی بشناسیم، نه اینکه از راه‌حل یا نتیجه آغاز کنیم. آیا شما نیز با این نظر موافق هستید؟

بله موافقم. تا مسئله درست شناخته نشود، راه‌حل درستی هم برای آن پیدا نمی‌شود؛ مثل پزشکی که پیش از تشخیص بیماری، دارو تجویز کند. در معادلهٔ امنیت نیز تهدید «مسئله» است، دفاع «راه‌حل» و امنیت «نتیجه»؛ پس باید ابتدا تهدید را شناخت.

۸ صفحه ۱۵ فعالیت

به نظر شما این سه قسمت (ریشه، تنه و شاخه‌های درخت سرو) چه ارتباطی با یکدیگر دارند؟ کدام‌یک اهمیت بیشتری دارد؟

اکنون شما «معادلهٔ امنیت» را به یک درخت تشبیه کنید و توضیح دهید چرا برای شناخت درست این معادله، باید ابتدا تهدیدها را بشناسیم و بررسی کنیم.

1. شاخه‌ها از تنه و تنه از ریشه رشد می‌کند. اگر شاخه یا تنه بریده شود، درخت ممکن است دوباره رشد کند، اما اگر ریشه از بین برود درخت نابود می‌شود؛ پس ریشه از همه مهم‌تر است.
2. در تشبیه معادلهٔ امنیت به درخت: **تهدید** مانند ریشه (علت و مسئله)، **دفاع** مانند تنه و شاخه‌ها (راه‌حل) و **امنیت** مانند میوه و ثمرهٔ درخت (نتیجه) است. همان‌گونه که مشکل را باید «ریشه‌ای» حل کرد، برای فهم معادلهٔ امنیت و طراحی دفاع درست باید ابتدا ریشه یعنی تهدید را شناخت؛ زیرا دفاع بدون شناخت تهدید، مثل هرس شاخه‌ها بدون توجه به ریشه، اثر پایداری ندارد.

۹ صفحه ۲۰ بیندیشید

امروزه تهدیدها بیشتر به شکل جنگ ترکیبی ظاهر می‌شوند. به نظر شما، در چنین شرایطی دفاع و امنیت چه ویژگی‌هایی پیدا می‌کند؟ برای پاسخ به این پرسش، معادلهٔ زیر را تحلیل کنید: تهدید >< دفاع >< امنیت

در جنگ ترکیبی چند تهدید (نظامی، اقتصادی، سایبری، فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و...) هم‌زمان و در کنار هم به کار گرفته می‌شوند و بر یکدیگر اثر می‌گذارند. بنابراین:

- **دفاع** باید همه‌جانبه و چندبُعدی باشد، نه فقط نظامی؛ یعنی در حوزه‌های اقتصادی، فرهنگی، رسانه‌ای، سایبری و سیاسی نیز آمادگی داشته باشیم.

- **دفاع** باید همگانی، هماهنگ و مبتنی بر مشارکت مردم و نهادها باشد.
- **امنیت** نیز چندبُعدی می‌شود؛ ضعف در هر حوزه می‌تواند کل امنیت را به خطر اندازد.
- چون تهدیدها پنهان و پیچیده‌اند، شناخت درست تهدید و هوشیاری دائمی اهمیت بیشتری پیدا می‌کند.

۱۰ صفحه ۲۲ فعالیت

چه فاصله‌ای بین یک تهدید و درک و تشخیص آن به عنوان یک تهدید وجود دارد؟ مثلاً فرض کنید کشوری با یک تهدید واقعی روبه‌رو باشد، اما مردم و مسئولان آن متوجه این تهدید نشوند. برعکس، فرض کنید تهدیدی وجود نداشته باشد، اما مردم و مسئولان چیزی را تهدید تصور کنند. به نظر شما، هر یک از این دو نوع تشخیص نادرست چه پیامدهایی می‌تواند برای آن کشور داشته باشد؟
آیا شما هم می‌توانید مثال‌ها یا شواهدی (در زندگی فردی یا اجتماعی) برای این فاصله ارائه کنید؟

1. **فاصله:** تهدید یک واقعیت بیرونی است، ولی درک تهدید برداشت ذهنی مردم و مسئولان از آن است و ممکن است با واقعیت نمی‌خواند.
اگر تهدید واقعی دیده نشود: کشور آماده نیست، دفاع مناسبی طراحی نمی‌کند، غافلگیر می‌شود و امنیتش به خطر می‌افتد.
اگر تهدید خیالی تصور شود: منابع و توان کشور صرف مقابله با چیزی می‌شود که وجود ندارد، ترس و بی‌اعتمادی ایجاد می‌شود و ممکن است دوست و دشمن اشتباه گرفته شود؛ در هر دو حالت راهبرد دفاعی نادرست می‌شود.
2. **مثال فردی:** کسی که علائم بیماری را جدی نمی‌گیرد و به پزشک مراجعه نمی‌کند (تهدید واقعی ندیده است)، یا کسی که از چیزهای بی‌خطر می‌ترسد و زندگی‌اش مختل می‌شود.
مثال اجتماعی: دشمن‌پنداشتن همه چیز یا برعکس، اعتماد به وعده‌های دشمن و غفلت از او، که امام علی (ع) هم از آن نهی کرده است.

این فایل توسط سایت ایران‌توشه تهیه شده است.
irantooshe.ir

۱۱ صفحه ۲۴ فعالیت

۱ـ متن بالا به بیان حضرت علی (ع) دربارهٔ دشمن‌شناسی و شیوهٔ برخورد با دشمن می‌پردازد. آن را با دقت مطالعه کنید. سپس با استفاده از دانش، خلاقیت و توانایی‌های هنری خود، پیام و مفهوم آن را در قالب یک رسانهٔ دیگر (مانند اعلان (پوستر)، اطلاع‌نگاشت، کلیپ کوتاه، پادپخش، نمایش، نقاشی، داستان، شعر یا ارائهٔ دیجیتال) به دیگران منتقل کنید.

۲ـ اکنون با گفت‌وگو و اندیشیدن به پرسش‌های زیر پاسخ دهید: (الف) آیا به نظر شما ایران اسلامی با تهدیدهای تمدنی روبه‌رو است؟ چند نمونه از این تهدیدها را نام ببرید.
(ب) اگر جامعه‌ای از تهدیدهای تمدنی غفلت کند، چه سرنوشتی خواهد داشت؟
(پ) آیا ممکن است برخی از تهدیدهای تمدنی به تهدیدهای امنیتی و مرزی تبدیل شوند؟ اگر پاسخ شما مثبت است، توضیح دهید در چنین شرایطی چه اقداماتی باید انجام شود.

۱ـ (نمونهٔ پیام برای پوستر یا شعار) پیام اصلی متن: شناخت دشمن نشانهٔ خرد و بینش است؛ دشمن دو گونه است، آشکار و پنهان، و دشمن پنهان خطرناک‌تر است؛ هرگز نباید دشمن را کوچک شمرد و از او غافل شد، و باید مانند امام علی (ع) هوشیار بود تا مثل کفتار فریب نخورد. شعار پیشنهادی: «دشمن را کوچک مشمار و از او غافل مباش.» (کار هنری بر عهدهٔ دانش‌آموز است.)

۲ـ الف) بله. نمونه‌ها: تهدید فرهنگی و تلاش برای جدا کردن مردم از هویت دینی، تاریخی و ملی؛ تهدید زبان و ارزش‌های ایرانی ـ اسلامی؛ جنگ رسانه‌ای و جنگ روانی؛ فرهنگ سلطه و استکبار (سرمایه‌داری و صهیونیسم)؛ وابستگی علمی و اقتصادی.

ب) جامعه‌ای که از تهدیدهای تمدنی غافل شود، به‌تدریج هویت، فرهنگ و ارزش‌های خود را از دست می‌دهد، وابسته و ضعیف می‌شود و در نهایت ممکن است نابود شود یا در فرهنگ دیگران حل گردد.

پ) بله؛ تهدیدهای تمدنی اگر مهار نشوند، جامعه را از درون ضعیف می‌کنند و زمینهٔ تجاوز نظامی، تجزیه‌طلبی و ناامنی مرزی فراهم می‌شود. اقدامات لازم: شناخت دقیق تهدید، تقویت هویت و فرهنگ ملی ـ دینی، تقویت وحدت و اعتماد مردم، افزایش آگاهی و بصیرت، پیشرفت علمی و اقتصادی و آمادگی دفاعی همه‌جانبه.

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

۱۲ صفحه ۲۷ فعالیت

نقشه‌خوانی: با توجه به نقشهٔ بالا جدول را تکمیل کنید (مسیر؛ از کجا به کجا؛ فرصت برای ایران).

مسیر	از کجا به کجا؟	فرصت برای ایران
شمال ـ جنوب	از روسیه و قفقاز و دریای خزر به خلیج فارس، دریای عمان و اقیانوس هند (و کشورهایی مانند هند، پاکستان و کشورهای عربی حاشیهٔ خلیج فارس) و برعکس	درآمد از ترانزیت کالا، بندرها، راه‌آهن، جاده‌ها، گمرک، انبارداری، سوخت‌رسانی، خدمات فنی و تأمین امنیت مسیر، و افزایش قدرت و نفوذ
شرق ـ غرب	از چین، آسیای مرکزی و افغانستان به ترکیه، عراق، کشورهای عربی جنوب خلیج فارس، آفریقا، مدیترانه و اروپا و برعکس	گسترش تجارت و حمل‌ونقل کالا و مسافر، انتقال انرژی، ایجاد اشتغال و درآمد و تقویت قدرت منطقه‌ای

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

۱۳ صفحه ۲۸ فعالیت

در جدول زیر، برخی از موقعیت‌های جغرافیایی ممتاز ایران معرفی شده‌اند. به نظر شما هر یک از این موقعیت‌ها چه فرصت‌ها و چه تهدیدهایی برای ایران ایجاد می‌کنند؟ (دارایی ایران: چابهار، دریای خزر)

دارایی ایران	فرصت	تهدید احتمالی
چابهار	دسترسی مستقیم به آبهای آزاد؛ نقطهٔ ارتباط هند و پاکستان با افغانستان و آسیای مرکزی؛ نقش فعال‌تر در تجارت دریایی و ارتباط با کشورهای شرقی و شمالی	طمع قدرت‌های دیگر؛ فشار اقتصادی، تحریم و دخالت بیگانگان؛ ناامنی در منطقهٔ ساحلی و مرزی
دریای خزر	ارتباط با روسیه، قفقاز و آسیای مرکزی؛ صید، تجارت دریایی، حمل‌ونقل، انرژی و گردشگری؛ بخشی از کریدور شمال ـ جنوب	رقابت قدرت‌های بزرگ بر سر منابع و مسیرها، حضور بیگانگان، آلودگی و کاهش منابع دریایی

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

۱۴ صفحه ۳۰ فعالیت

اگر شما مسئول توسعه و پیشرفت کشور بودید، برای استفاده بهتر از موقعیت جغرافیایی ممتاز ایران، در هر یک از حوزه‌های ساخت راه‌آهن، تقویت بندرها، امنیت مرزها، ارتباط با همسایگان و توسعهٔ صنعت چه اقداماتی را انجام می‌دادید؟

- **ساخت راه‌آهن:** تکمیل شبکهٔ راه‌آهن شمال ـ جنوب و شرق ـ غرب و اتصال آن به بندرها و کشورهای همسایه.
- **تقویت بندرها:** توسعهٔ تجهیزات، انبارها و خدمات بندرهایی مانند چابهار و بندرعباس و اتصال آنها به شبکهٔ ریلی و جاده‌ای.
- **امنیت مرزها:** تقویت پایگاه‌های مرزی و کنترل هوشمند مرز و حفظ امنیت مسیرهای تجاری.
- **ارتباط با همسایگان:** گسترش همکاری اقتصادی و تجاری، قراردادهای ترانزیتی و دوستی با کشورهای همسایه.
- **توسعهٔ صنعت:** تبدیل منابع خام به محصولات باارزش‌تر، حمایت از تولید داخلی و استفاده از دانش و فناوری.

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

این فایل توسط سایت ایران‌توشه تهیه شده است.
irantooshe.ir

۱۵ صفحه ۳۳ فعالیت

ایران کشوری است که بیش از هفت هزار سال قدمت تاریخی دارد. در این سرزمین همواره اقوام مختلفی زندگی کرده‌اند. مهم‌ترین تهدیدها و جنگ‌هایی را که در طول تاریخ متوجه ایران بوده است، نام ببرید و بگویید علل اصلی شکست یا موفقیت ایرانیان در هر کدام از این جنگ‌ها چه بوده است؟

- **جنگ‌های ایران و روم** (حدود هفت قرن، در دورهٔ اشکانی و ساسانی): دو امپراتوری هم‌مرز و رقیب بودند. ایران با توان نظامی و جغرافیای گسترده در برابر روم ایستاد.
- **جنگ‌های ایران و روسیه (دورهٔ قاجار):** روسیه تزاری در پی گسترش نفوذ در قفقاز و رسیدن به آبهای گرم بود. نتیجه، جدا شدن بخش‌هایی از سرزمین ایران در قفقاز بود؛ علت شکست را ضعف و ناتوانی حکومت و عقب‌ماندگی نظامی ـ علمی نسبت به دشمن می‌توان دانست.
- **اشغال ایران در جنگ جهانی دوم:** با وجود اعلام بی‌طرفی، نیروهای آمریکایی، انگلیسی و شوروی ایران را اشغال کردند؛ علت، ضعف دفاعی کشور و اهمیت راهبردی ایران برای انتقال کمک‌ها به شوروی بود.
- **جنگ تحمیلی هشت‌ساله:** تمام بلوک شرق و غرب علیه ایران متحد شدند، اما ایران به کمک ایمان، ایثار و مقاومت مردم و ایستادگی در برابر دشمن، از کشور دفاع کرد.

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

۱۶ صفحه ۳۸ فعالیت

اگر شما مشاور امنیتی یکی از مسئولان عالی‌رتبهٔ کشورمان بودید، برای تبدیل داشته‌های ایران به قدرت ملی و افزایش توان مقاومت کشور، چه پیشنهادهایی داشتید؟ سه پیشنهاد اصلی خود را در این زمینه ارائه کنید.

1. افزایش توان دفاعی و بازدارندگی کشور، همراه با آمادگی همه‌جانبه (نظامی، سایبری، رسانه‌ای و...).
2. تقویت اقتصاد مقاوم و خودکفایی و کاهش وابستگی با استفاده درست از منابع طبیعی و موقعیت جغرافیایی و تبدیل مواد خام به محصولات باارزش‌تر.
3. پیشرفت در علم و فناوری و تربیت نیروی انسانی توانمند و جوان، همراه با تقویت فرهنگ ایثار، شجاعت و دوری از وابستگی فرهنگی.